

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melanchthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melanchthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

IV. Manfeldensibus inuitis Superintendens datur, à quibus & alijs Flacianis
duriter tractatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1548.

stificatione sinceritatem doctrinae per Lutherum traditae fermento papisticarum opinionum inficeret. Hanc infamationem Maior honore saluo negligere vel dissimulare non potuit. Quia tamen nouerat turbulentum Ambsdorffij ingenium, & rem hanc ad certamen spectare videbat, repressit se non nihil, & respondere distulit.

IV.

Anno 1552.
Maior fit
Superintē-
dens in Co-
mitatu
Mansfel-
dico.

Mansfel-
dici Flacia-
ni.

Islebium
venit.

Accidit verò sub id tempus, anno scilicet 1552. vt Maior ad functionem Superintendentis in Comitatu Mansfeldico ad tempus obeundam euocaretur. Vacauerat isthac functione biennium ferè, à morte scilicet Ioannis Spangenbergij, monachi excucullati, qui decedens Superintendentiam anno 1550. vacantem fecerat. In huius locum biennio post Maior eam conditione susceptus fuit, vt per annum Inspectoris vel Superintendentis munere fungeretur. Erant id temporis concionatores Mansfeldici Comitatus omnes propemodum de factione Flacianorum; Ideoque VVittenbergenses, Melanchthonicos, & Adiaphoristas, e quorum numero & Maiorem esse nouerant, velut euangelij desertores, odio satis acerbo prosequabantur. Nec æquis animis ferebant, eum ad moderandas Ecclesias in summo ministerij fastigio collocari, quæ Ambsdorffio scripto publico defectionis à puriore doctrina, & proditæ veritatis reum fecerat.

Vbi Maior Islebium venit vocatu Comitum, concionatores illius ciuitatis omnes, & ludimagistri ad arcem vocati sunt: quibus

man.

mandatum fuit, vt hunc agnoscerent Super- ANNO
intendentem, vel summum ecclesiarum in 1552.

Comitatu p̄sulem, & honorem ei debitum Islebienses
obedientiamque exhiberent. Illi restitarunt iubentur ei
initio quidē, quod hominē diuersæ factionis parere.
odissent, vti diximus: Assenserunt tamē de Protestan-
tum, protestatione quadā interposita, cuius tur, quare-
hæc summa fuit: habituros se Maiorem loco nus.

superintēdentis, eiq; futuros subditos, si duo I.
quēdā promitteret sese bona fide p̄stiturū: Nihil im-
p̄ius erat, vt nullā doctrinæ vel rituum ec- mutet.

clesiasticorū induceret mutationē, nec Inte- 2.
rimisticos, vel Adiaphoristicos errores spar- Purget se
geret, vti loquuntur. Alterū, quia per Amb- de crimine.

dorsium scripto publico de corruptelis ac-
cusatus esset, quasi à doctrina per Lutherum
traditā discesserit, vt responderet ad accusa-
tionem istam, & obiectum apostasiæ crimen
publica declaratione purgaret. Promisit ista
Maior, atque ita concionatores illi sese, quā-
quam non lubentes admodum submiserunt.

His Islebij peractis, ventum est ad Mans- A Mansfel-
feldenses; à quibus impetrari non potuit vl- densibus
lis rationibus, vt nouum hunc Inspectorem Flacianis
vel Superintendentem agnoscerent. Placuit repudiatur.

illis quidē conditio ab Islebiensibus propo-
sita, qua cauetur, vt aspersam defectionis ma-
culam purgatione publica dilueret: At sub-
esse Maiori, illiq; p̄stare obedientiam pe-
nitus recusarunt. Ille quanquam à Mans-
feldensibus Flacianis repudiatus fuit, man-
sit tamen Islebij, & munus à Comitibus

im-

ANNO
1552.

Apologi-
am scribit
in Amb-
dorffium.
Queritur
de iniuria.

Bona ope-
ra stabilit.

Lib. 7. de
hæres. p. 30.

Scribit ad
varios.

Magdebur-
gicos in se
concitat.

impositum exequi cœpit. Ut verò condi-
tioni satisfaceret ab Islebientibus propositæ,
scriptum quoddam germanicum statim eo-
dem anno 1552. diuulgauit, in quo respondet
Ambsdorffio, & aspersam Apostasiæ macu-
lam diluere conatur. Errorem sane nullum
agnoscit, & iniuriam sibi queritur irrogari,
quod innocens eorum dogmatum infamia
grauetur, à quibus animo simul & profesio-

ne publicâ sit alienus. Interim sententiam
suam de bonis operibus scripturæ sacræ, Au-
gustanæ confessioni, Lutherique scriptis as-
serit esse conformem, eamque dilucidè satis

” & apertè declarat his verbis, quæ Schlüssel-

” burgius impia & blasphema nominat. Hoc

” verò fateor, inquit, me antea docuisse, adhuc

” docere, & toto vitæ meæ tempore sic doctur-

” rum: quod bona opera sint necessaria ad sa-

” lutem: quod etiam nemo vnquam sine bo-

” nis operibus sit saluatus; quod denique im-

” possibile sit, quenquam sine bonis operibus

” saluari. Quare si quis aliter docet, etiam si

” sit Angelus de cœlo, ille sit anathema.

Haecenus Maior; cuius verba recensui-

mus, uti per Schlüsselburgium latinè reddi-

ta libro septimo de hæresibus leguntur. Per

hoc tempus & alia quædam ipsius scripta

prodierunt; nimirum ad Regem Angliæ, ad

Senatum Merseburgensem; in quibus Mag-

deburgicos, quorum primus erat Ambsdorf-

fius, à diabolo ad contradicendum excitatos

asserit. Hoc conuitio Flaciani vehementer

irri-

ANNO
1554.

riculosa & suspecta. Et infra: Si Georgius Maior hoc vrgeat, in eoque perfiltere velit, nimirum, vt asserat, bona opera ad salutem esse necessaria; iam defecit à doctrina puriore, & Christum negavit.

Maior imperterritus; Islebij necessitatem operum docet.

Admonetur desistere.

Eius dictoria in Flacianos.

Ad dictorum Palinodiã adigitur.

Hæc ille. Ita statim ab initio confictus anathematis & condemnationibus vtriusque fulminatũ est. Maior interim, quod in scriptis publicis asserbat de necessitate bonorum operum, id ipsum Islebij quoque in concionibus ad populum magno zelo profitebatur: quin & subinde durius incurrebat in aduersarios, per quos fuerat ad palinodiam reuocatus. Ea re permoti Hieronymus Mencilius cæteri que concionatores Islebienses Maiorem admonuerunt, vt memor conditionis, quã receptus esset in Superintendente, à prauis dogmatibus spargendis, & infectandis Lutheranae doctrinae doctoribus sibi temperaret. Ille verò adeo non cessit, vt hac admonitione potius irritatus grauius in aduersarios exardesceret: nec bilẽ effrænemque mentis impotentiam in concionibus ad populũ dissimulauit. Eo autẽ feruor illius erupit, vt aduersarios homines esse diceret indoctos, imperitos, imò & indignos, qui ecclesiastico ministerio fungerentur; dignos verò, qui Agazones essent, aut stabulis asinorum Romani pontificis expurgandis destinarentur.

Hac contumelia vehementer offensi concionatores, cum Maiore grauius exposularunt, eoque adegerunt hominem, vt se fateretur

tur iracundiæ laxasse frænos, & animi quadam impotentia ardoreq; differendi longius prouectum, quam decuerit. Itaq; culpam deprecabatur, seq; publicè, quæ acerbius in eos dixisset, reuocaturum promisit: quod ipsum & in proxima concione bona fide præstitit: quamq; labem intemperanti lingua Mence-lio cæterisq; collegis asperferat, hanc detexit eadem lingua, suasque ipsius sordes resorbuit. Iam & à ciuibus quibusdam interpellatus fuit, qui priuatim eum de periculis monuerunt, in quæ mouendis huiusmodi controuersijs Ecclesiam Lutheranam conijceret: satis in ea dissensionum esse atque schismatum, vt necesse non sit nouas excitare turbas. Visus est sermonibus istis moueri Maior, promisitque nonnullis, se non omissurum modo assertiones istas de necessitate bonorum operum, sed & publico scripto reuocaturum ea, quæ scandalum peperissent. Hæc ille quidem priuatim, vt ciuibus istis aliquo modo satisfaceret. Sed erant quidam Flacianorum hostes acerrimi, inter quos & magni nominis nonnullos, & genere Illustres fuisse constat, quorum consilio Maior in his actionibus utebatur. Ab his igitur persuasus instigatusq; facilè redijt ad ingenium, nec quod de scandalo amouendo, deq; Palinodia promiserat, vnquam est excutitus. Imò deinceps contra Flacianorū machinationes animum obfirmavit, & de suorū consilio librum scripsit sub titulo Sermo-

A ciuibus de periculis admoneatur.

Eius in Flacianos odium re- crudescit.

Scribit librum de Conuersione S. Pauli.

ANNO
1552.

Eius præ-
fatio ad-
uersariis
legenda
datur.

nis de conuersione S. Pauli; in quem omnia
causæ suæ præsidia contra FlacioLutheranos
vndecunq; conquisita magno studio congessit.
Cum hic foetus ad partum maturuisset,
iamq; rumor spargeretur breui edendum,
duo quidem è Flacianis, Michaël Cœlius, &
Ioannes VVigandus, feriò Maiorē ab in-
stituto sunt dehortati; fore proculdubio, vt
ubi prodiret in publicū liber iste, turbas lon-
gè grauissimas concitaret. Ille cū diuulgare
scriptum omninò decreuisset, partem illius
cum præfatione VVigando misit inspicien-
dā. Fuit hoc mense Octobri an. 1552. VVi-
gandus præfatione perlectā, quæ atro viru-
lentię felle redundabat in Flacianos, datis ad
Maiorem litteris, scriptum hoc omninò cen-
suit suppressendum, vt quod ad augenda po-
tius, inter Lutheranos, quam sopienda schis-
mata comparatum esset. Maior autem con-
tempto VVigandi consilio librū typis excu-
dendum Lipsiam misit, vbi, quin excudere-
tur, per Flacianos non potuit impediri.

C A P V T II.

- I. Maior in exilium eijcitur. Synodus Islebii cogitur.
- II. Eius cum Antagonistis certamina & errores.
- III. Cedens è stadio sententiam in gratiam Flacianorum mitigat; at irritatus rursus propugnat cum magna vehementia in aduersar.

IV. Actis